

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca

Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMANESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—

Pe 1/2 an „ 80.—

Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:

Pe un an Lei 320.—

Pe 1/2 an „ 160.—

Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America

Pe un an 2 dolari

Manuscrisele

nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Tăcere...

Când am ventilat prin colonele acestui ziar necesitatea unui control mai sever asupra tuturor elementelor streine, — m'am bazat pe anchete făcute personal în toate colțurile de Țară.

Am arătat atunci pericolul ce ne amenință din toate părțile și cum valurile de indizerabili nestingheriți de nimenea își urmează triumfătorii opera lor nefastă, — aducând pustiul și jalea'n mijlocul țărănilor noștri.

Cum s'a putut strecura atâta neghină în lanul nostru muncit cu trudă și sudoare?

De sigur căci dacă am fi avut elemente în administrație pătrunse de înalta lor chemare, — și mai ales cu dragoste și iubire de neam, — nu am fi putut înregistra pata aceasta rușinoasă, și mai ales nu am fi asistat la un spectacol atât de trist; că românul să nu mai poată trăi în Țara lui.

Dar acești nepoștiți de nimenea prin mijloace dosnice și nepermise au ajuns cetățeni români, ba ceva mai mult chiar funcționari de stat și astfel în totdeauna lovesc în plin.

Cine scumpește traiul prin acapararea alimentelor de prima necesitate?

Cine a urcat prețul chiriilor până la maximul imposibilității, și cine face că bietul funcționar român să doarmă pe podelele și canapelele birourilor?

Cine introduce manifeste clandestine, și cine propovăduiește sectarismul și ura contra religiei și a iubirii de lege și neam?

Cine a înființat atâtea setce religioase a cărer membrii să înmulțesc ca roiul de albine și cine propovăduiește ura contra bisericii noastre, vărând zizanie între ambele confesiuni românești?

De bună seamă când doi să ceartă al treilea câștigă și de data aceasta pe când noi slăbim, dușmani seculari ai neamului românesc rād în pumni bătându-și joc de tot ce noi avem mai scump și sfânt.

Dar ca să fiu și mai precis voiu scoate în evidență că măsurile luate până în prezent nu au dat un rezultat pozitiv și satisfăcător.

Pentru ce?

Pentru că organizațiile minciunii, urei și ale perfidiei sunt multe mari și puternice, iar noi?

Tăcere.

D. H.

Intre catolici și ortodoxi

Un rău încurajat. — Bisericile se ceartă, se bucură sectele.

Pescuitorii din toate timpurile în cele mai murdare ape, au reușit, imediat după unire, să aducă în discuțiune chestiunea atât de delicată pentru noul nostru stat, încă insuficient închiegat, a catolicilor și ortodoxilor români.

Desigur, scopurile ascunse le convenea aceasta de minune. Clica cutare ori cutare se folosește de discordie, ba realizează câștiguri în urma ei. Presa declarat și cea clandestin-liberală, precum și diferitele „poște“ otrăvitoare ale țărănimei se bucură că în fața masselor ortodoxe ale vechiului regat poate, înfățișa pe Maniu ori Vaida drept „papistos“.

Așa, încetul cu încetul chestiunea s'a pus și problema s'a adâncit. Astăzi trăim preludivul mării desfășurări a procesului dintre românii catolici și ortodoxi.

Mulți fanatici ori bigoți cari se ascund în apele „Telegrafului“ ori a „Unirei“ se bucură. Unii se bat în piept: pravoslavnică ortodoxie va cuceri în polipul brațelor sale pe toți românii; iar alții bat telegrame: cea mai adevăratissima religiune va încorda în

curând tot neamul Romanic al românilor.

Câtă micime! Câtă lipsă de suflet și câtă abatere dela învățatura adevărată a celui răstignit.

Cât iezuitism ortodox și cât misticism catolic!

Marii prelați ai bisericilor românești nu văd că cei ce sub părinteasca lor oblăduire slujesc credinței poporului, în loc să cultive calitățile creștinești ale oamenilor sălbătăciți de chinurile războiului, în loc să răspândească prin slova evangheliei buna învoire între români care atât de mult ne lipsește! Inmulțesc, pentru două trei suflete de îndoelnici credincioși, dihonnia aducătoare de dezastru.

Porunca vremurilor noastre este pacea. Dar oare numai cei cari servesc pe cel ce pentru toate timpurile a propovăduit-o, preoții, să nu înțeleagă această poruncă? Nu văd ei adevărul ce se repetă pentru a nu știu câtea oară: *Inter duos litigantes tertius gaudet.*

Arhierii din București și Blaj au nu numai libertatea, dar datorria de a-și face cuvântul auzit!

Șicane administrative

— În atenția dlor prefecti de județ. —

Din provincie ne vin tot mai multe vești rele și cari trezesc îngrijorări.

În afară de multele plângeri pentru greutatea impozitelor și felul cum au fost fixate aceste impozite, mai primim și știri despre tot felul de șicane inutile ce le fac unii inconștienți din corpul administrației noastre.

În vremea guvernării ungurești au fost anumite legi și ordonanțe pentru șicanarea populației în timpul alegerilor. Nu amintim decât aceia a salubrității și sănătății publice, aplicată în preajma alegerilor. Carantina câinilor și căratul gunoaielor, erau eterne motive de pedepsire țărănilor noștri.

Astăzi, mulți administrațori de plasă le aplică iarăși tam-nesam. Sunt comune — după cât ni-se scrie — unde la fiecare săptămână ori zece zile se publică carantina câinilor pe câte 40 de zile, așa că termenul de expirare al carantinei este de pe acuma, în anul viitor.

Nu e nici o îndoială că asemenea exagerări nu aduc nici un folos nimănui. Cu excepția hoților, căci mulți săteni s'au plictisit și cu ținerea câinelui legat și cu pedepsele aplicate, așa că mai bine se lipsesc de acest fidel paznic al casei. Paza satelor însă reducându-se aproape pretutindeni la acest animal, paza omenească: jandarmeria, fiind insuficientă, hoții de găini, rufe etc. trăiesc în dragă voie.

Ne exprimăm credința în d. d. prefecti de județ vor interveni, pentru înlăturarea acestor șicane și inconștiente și inutile.

156,000 și 6200

sau

Ungurii și românii sprji- nind presa.

Ziarele din Oradea publică venitul realizat de Sindicatul presei minoritare din Oradea. El a fost de 156.200 lei. La serbările date la Satu-Mare, Sindicatul presei române din Cluj a avut un venit bruto de 5000 lei, iar cheltuelile de 6200 lei adică tot sindicatul a mai plătit 1200 lei din pungă.

Cum este susținută presa și ziaristi minoritari de concetățenii lor și cum sunt susținuți românii, se vede clar din această mică comparație, care fără comentariu, e cea mai elocventă și prețioasă dovadă despre nepăsarea celor cari nu știu decât pretinde dela gazetari români ziare mai bune ca cele ungurești, dar nu contribuie cu nimic la puțința realizării materiale a acestui postulat.

Conferința Micei Antante

Unele din ziarele Beogradului, aduc știrea, că miniștrii de externe ai Micei Antante, adică al Jugoslaviei, Cehoslovaciei și României vor ținea cam-pela 20 a lunii acesteia, o conferință la Zagreb.

O excursie la Constantinopol

Frecum am mai anunțat, un numeros grup de Clujeni va face la mijlocul lunii Septembrie o excursie la Constantinopol.

Di Alexandru Anca directorul ziarului nostru va participa și Dsa la această excursie, așa că ziarul nostru va avea interesantele note de călătorie din tot decursul excursiei, prin publicarea cărora desigur vom oferi publicului cititor frumoase clipe de recreație sufletească, dându-i posibilitatea să urmărească drumul excursiuniștilor prin lectură.

Conflictul advocaților din Cluj

În 2 Septembrie advocații din Cluj au ținut o ședință festivă întru comemorarea lui Avram Iancu, ca care tinăr avocat prinsese arma pentru libertatea și independența poporului român din Ardeal. La ședința aceasta au fost reprezentate toate barourile din țară. Dr. Ioan Suciu țineuse o conferință bineșimțită despre epoca și viața eroului Avram Iancu. Al doilea orator festiv a fost Dumitru Dobrescu, avocat în București și președintele „Uniunii tuturor advocaților din România-Mare.“ Di Dobrescu într'un discurs clasic relevase rolul și menirea corpului advocațional întru dezvoltarea și apărarea dreptului și-a dreptății și întru propășirea și fericirea neamului românesc... Asistența a fost încântată de felul cum a decurs ședința tuturor advocaților din țară...

Totuși s'a aflat un glas solitar în Cluj, care caută și aci nod în papură și face reproșuri neîntemeiate decanului dr. Ioan Suciu pe motivul, că invitând pe di Dobrescu la Cluj ar introduce politica țărănist-națională în barourile din Ardeal și că Dumitru Dobrescu ca antinaționalist și antidinastic n'ar fi vrednic să glăsuiească la o ședință festivă a advocaților din Ardeal și că pentru a ținea discursul festiv numai dr. Amos Frâncu din Cluj ar fi fost competent și potrivit...

Dr. Ioan Suciu în urma atacului neurban și neașteptat și-a dat momentan abdicarea din demnitatea sa de decan al baroului și în 21 Septembrie 1924 se va alege un nou decan mai înțelept, mai bun patriot și mai dinastic... Și dr. Ioan Suciu scârbit în suflet se va gândi apoi la prietenii săi de ieri și la perfidia ortacilor de luptă de pe vremuri... Sunt semne însă, că corpul advocațional nu se va lăsa terfelit și se va grupa din nou în jurul decanului huldut și calomniat... Rândunica cea dintâi este protestul consiliului Baroului Cluj contra atacului din tufă!

Dr. I. G.

— Incidentul dela Depozitul de materiale a „Soc. Petrosani.“ Marți noaptea în spre Miercuri la ora 1 s'a incendiat Depozitul de materiale dela mina Est. Incendiul a luat naștere de din lăuntru magaziei. Se crede că un scurt circuit a produs focul. El a fost localizat de echipele de pompieri din gară, și ai Societății. A mai fost la fața locului di comisar S. Scorbu cu câțiva sergenți. Pagubele între 2 și 3 milioane.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Pământ fără stăpân

de: P. Roman, farmacist.

În timpul ce omenirea își frământă gândul cum să împartă teritoarele lumii vechi, există ținuturi, care nici în timp de pace, n'au fost ocupate efectiv de nici o putere. Abia cu câteva zeci de ani înainte, nici partea de răsărit a Africii nu avea stăpân, nu avea nici o organizație de stat.

Dacă privim mai de aproape chiar astăzi, locuitorii din nordul pământului: Eskimoșii, la Etah în Groenlanda de vest, trăiesc, fără a fi supuși vre-unui stat, sau a avea ei o organizare proprie, ci trăind în sate neatârdate unul de altul. Tot pe acolo sunt insulele Parry, cari odată au fost declarate posesiuni engleze de către exploratori polari englezi, dar în realitate n'au fost nici odată luate în posesiune.

Eschimoșii vânează și acuma pe acolo în deplină libertate, macar că și alți exploratori ca Sverdrup în numele Norvegiei, Perry, în numele Statelor-Unite, etc. au înălțat pe diferite puncte ale teritoriului, drapelele țării lor. Insule absolut lipsite de stăpân mai sunt astăzi Spitzberg, și țara Frantz Josef. Turiști numeroși cari au vizitat în timp de pace Spitzberg, nu au avut nevoie de pașaport, nefiind pe acolo nici o autoritate, care să aibă dreptul să ceară călătorului vre-un astfel de act.

În a. 1874 Iulius Payer a ridicat drapelul Austro-Ungar în „țara Frantz Josef“, cum a numit-o ca descoperită de el, nu a fost decât un act de formă, nerămânând acolo nici urmă de stăpânire Austro-Ungară.

Continentalul dela polul de sud nici până în ziua de astăzi nu e supus suveranității vre-unui stat, deși au trecut mai bine de 20 ani dela explorarea lui de către Norvegianul Borckgrè-vinkn.

De atunci, Germani, Francezi, Englezi, Belgieni, Suedezi, Argentinieni, au pus piciorul pe uriașul pământ al ghețurilor de Sud, au rădicat steagurile țării lor pe diferite puncte ale țărmurilor, dar la o reală luare în posesiune nu au ajuns încă. Mai sunt și alte insule, pe care nu le are nici o putere în stăpânire, desigur nu au găsit sacrificiu destul de rentabil. Așa sunt numeroase grupuri de insule din sudul Americii, insulele: Sandvich de sud, Orkney de sud, Shetland de sud, Georgiele de sud. Numai în insulele Orkney de sud, există o stațiune de observații meteorologice a guvernului Argentinei; dar atâta nu ajunge ca să rezulte de aci un drept de posesie asupra acelor insule.

Nici pentru insulele Diego, Alvarez și Bouvet, în Atlanticul de sud, nu s'a găsit până acuma un stăpân îndreptățit. În sudul oceanului Indian sunt numeroase insule, neocupate de nimeni. Așa e insula Heard la sud-vestul grupului Kerguelen, apoi insula Possession, care e cu toate acestea cea mai mare dintre insulele Crozet situate mai departe spre vest. Aceasta insulă e cu totul nelocuită. Când în a. 1901 o expediție polară germană a debarcat acolo, animalele, ce singure o stăpâneau, se apropiu de oameni fără nici o sfială, căci nu cunoscuseră încă primejdia cu rasa umană.

La sud-vest de Tasmania e un grup de insule, insulele Royal-Company, care neinteresând pe nimeni, nici poziția lor nu e bine cunoscută. Mai sunt încă în Oceanul Pacific insule nelocuite, între grupurile Marshall și Havai, apoi insulele Marrus și Ganges la vest de grupul Bonin, cari abia acuma au atras atenția Japoniei suprapopulate în a căreia posesie desigur au să ajungă: trezite fiind din somnul îndelungat din care nu lea deșteptat până acuma nici-o ființă omenească.

— Ministerul muncii a donat zece mii lei pentru înființarea unei biblioteci la căminul de ucenici industriali din Timișoara.

— Ucigașii casierului dela fabrica de zahăr din Beckerek Mare. Scurt după venirea armatei sârbești în Banat s'a întâmplat, că un casier și însoțitorul lui al fabricii de zahăr din Beckerekul-Mare, cari duceau banii pentru plata muncitorilor, au fost uciși și jefuiți. Omorul acesta a produs senzație mare pe vremea aceea. Multe ziare din Timișoara și Beckerek au scris în fel și chip despre acest omor, iar jandarmeria a constatat, că ucigașii au fost niște Români dela Saca, cari au fost condamnați și zac și azi în temniță. — Unele ziare din Beograd

aduc știrea senzațională, că s'au ivit acuma adevărații ucigași de naționalitate sârbă, cari au recunoscut faptul. Așteptăm acuma să vedem cum va stabili adevărul judecătoria, ca să ne spunem și noi cuvântul despre acea faptă grozavă, care a fost o pată pentru Români din Jugoslavia.

— O americană lăptează un pui de urs. O doamnă dintr'un orașel din America a fost cinstită cu o medalie mare din partea unei societăți de bine facere pentru că pe puil unei ursoaice pe care îl împuşcase bărbatul său, nu l-a lăsat să se prăpădească, ci l-a lăptat până s'a făcut mare și voinic. Doamna a dăruit apoi puilul de urs — drept amintire — bărbatului său.

INFORMAȚIUNI

— Azi d. a, pleacă la Paris, cu Simplonul d-nii Tancred Constantinescu, ministerul industriei; M. Oromolu, guvernatorul Băncii Naționale și C. Teianu, directorul datorii publice, chemați de dl Vintilă, Brătianu. Scopul acestei plecări este: tratările pentru participarea capitalului strein la comercializarea bunului statului, consolidarea unor datorii în streinătate și găsirea unui împrumut pentru stat. Din cercurile guvernamentale ni-s'a confirmat din nou că e vorba de un împrumut de o sută milioane franci francezi.

— Unii oameni cred că făcând gură multă dar ispravă puțină și certându-se cu toată lumea cu deosebire cu inferiorii lor impun respect ori stimă față de ei celor din jurul lor. Se înșală. Un conducător nainte de toate trebuie să dispună de simpatia subalternilor lui și de a acelora, cu cari vine în coatină. Trebuie să știe să judece normal în orice chestie, să nu se lase influențat de nimenea, să știe ce se cuvine și ce nu se cuvine, să dea exemplu turor prin felul lui de a munci prin purtarea lui corectă, nepărtinitoare să fie drept cu cei drepți și cinstiți și necruțător cu cei vinovați oricine ar fi ei!

— Zăpadă în munții Făgărașului. În săptămâna trecută în munții Făgărașului a căzut zăpadă, ca în toiu iernei. Pe crestele Negoiului stratul de zăpadă a fost de o palmă de gros.

— Tren accelerat pentru Reșița și Oravița. Cu începere dela 1 Septembrie Direcțiunea C. F. R., a hotărât înființarea unui tren accelerat zilnic între Timișoara și stațiunile Reșița și Oravița. Acest accelerat va porni din Timișoara într'o garnitură completă până la Berzovia iar de aci se va despărți în două direcțiuni pentru Reșița și Oravița. Importanța unui accelerat pentru cele două orașe din Banat este de netăgăduit și prin această legătură se aduc reale foloase populațiunii din regiunile respective.

Magistrați, avocați, directori de bancă, notari publici, studenți! peste câteva zile apare „Compendiu de Drept Civil“ de Dr. Anca I. Leontin prenotați-vă cu toții la aceasta carte la librăria Anca Cluj Piața Unirii.

— Aveți grijă ce bureți mâncați! În comuna Almad de lângă Satu-Mare, o familie (Nagy István) a mâncat ciuperci otrăvitoare. După câteva ciasuri de chinuri, au murit 5 copii și mama lor. Un copil în vârstă de câteva luni, a murit lăptându-l mamă-sa.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal

Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare-depозit-de-Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Preț curent

pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesminte preoțești) constă-tătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănețuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți vâpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare, Berete, Brăuri, Plastroane.

Potcap de mătăsă — — — — — 120—
Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klot negru — — — — — 250—
Beretă de cașmir negru gr. cat. — — — — — 250—
Colar de pânză „Leo“ — — — — — 50—
Colar de cauciuc — — — — — 45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase — — — — — 1500—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase — — — — — 1500—
Brâu (cingulum) negru de lână — — — — — 450—
Plastron (chemisette) Nr. 3, 21 cm. klot neted — — — — — 150—
Plastron (chemisette) Nr. 2, 15 cm. klot neted — — — — — 120—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Requisite bisericești:

1 Cădelniță de bronz argintată — — — — — 1750—
Una țiitoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat — — — — — 550—
1 Candelă din bronz argintată — — — — — 900—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri — — — — — 3800—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm. — — — — — 1200—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit — — — — — 1000—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email — — — — — 1000—
Cruci de lemn cu Hristos în relief — — — — — 120—200—
3 Cutii de aluminiu pentru oștie — — — — — 150—
1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat — — — — — 1200—
1 Cănuță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat) — — — — — 850—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat) — — — — — 1200—
2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie) — — — — — 380—
1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted — — — — — 2800—
Disc și șteluță (bronz aurit) — — — — — 1000—
1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O. — — — — — 1800—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminecătura la bolnavi — — — — — 1500—
Ciborium (bronz aurit) — — — — — 3800—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath. — — — — — 5500—
Clopoștele pentru altar — — — — — 100—200—
Copcii (cărlige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea) — — — — — 100—
Sfeșnice pt. perete (cu un braț) — — — — — 50—
Sfeșnice „ ” (cu două brațe) — — — — — 100—
Icoane sfinte — — — — — 45—200—

Banii se trimit înainte, comanda se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

TÂRGUL de MOSTRE DIN CLUJ

31 August — 31 Septembrie 1924.

Produse industriale. Materii prime. Industrie casnică.

Locul de întâlnire al comercianților din țară și străinătate. 75% reducere pe toate trenurile C. F. R.

Câteva sute expozații || Numeroase congrese de specialitate

Incartiruirea se face de către Biroul Târgului

Diracțiunea Târgului: Str. Cogălniceanu. Telefon 10—32.